

ELS BOMBARDEJOS A TÀRREGA

1938

Per a més informació: Museu Tàrraga Urgell, Memorial Democràtic de Catalunya

 Zones bombardejades pels nacionals

 Zones volades pels republicans durant la retirada, dia 14 de gener del 1939.

Plànol de l'abril de 1940, es conserva a l'ACUR

1938

1938.

ELS BOMBARDEJOS A TÀRREGA

Durant la Guerra Civil l'ús de l'aviació prengué un protagonisme inesperat com a arma militar. Aquesta oferia avantatges respecte les altres: era més fàcil i ràpid movilitzar-la i accionar-la a l'hora d'atacar objectius o defensar-se d'atacs enemics. Amb l'aviació la guerra no es limita només al front de combat; també es trasllada a la rereguarda seguint la lògica de la guerra total en què és tant important destruir la capacitat militar de l'enemic com colpir la moral de la rereguarda.

Amb la caiguda de Lleida, 3 d'abril de 1938, i l'establiment del front de guerra a la línia del Segre, la intensitat dels bombardejos a les comarques lleidatanes augmenta espectacularment.

ELS OBJECTIUS MILITARS A TÀRREGA

Segons es desprèn de les informacions extretes de l'Arxiu Històric de l'Exèrcit de l'Aire de Villaviciosa d'Odón (Madrid), a Tàrraga s'havien fixat 7 objectius militars per a ser bombardejats: tres **dipòsits de municions** (objectiu 50, dipòsit de municions situat prop de l'estació de trens; objectiu 51, dipòsit de municions situat al costat de l'antic hospital -actual residència Sant Antoni, al carrer de l'Hospital-, i objectiu 52, dipòsit de projectils d'artilleria entre Tàrraga i Verdú) dos **dipòsits d'intendència** (objectiu 53, dipòsit d'intendència situat a l'antic garatge Pomés a l'actual Avinguda de Catalunya i objectiu 54, dipòsit d'intendència situat a l'antiga farinera Balcells) un **dipòsit de carburants** (objectiu 49, dipòsit de carburant, gasolinera situada a la cruïlla de la Plaça del Carme -el Pati-) i una **fàbrica d'armament** (objectiu 55; fàbrica d'armes situada a l'antiga fàbrica Trepat).

BOMBARDEIG DEL 5 D'ABRIL (10:30H)

Aquest primer bombardeig persegueix clarament aquests objectius. Gràcies als testimonis orals es té coneixement del llançament de bombes a almenys tres dels objectius fixats. primer el dipòsit situat prop de l'estació de ferrocarrils, del qual se'n guarda un viu record per l'explosió d'aquest polvorí, que va provocar una important ona expansiva i destrosses en els habitatges situats al seu voltant. El segon objectiu era la gasolinera Bonjoch, situada a la cruïlla del Pati: almenys una bomba va caure a la mateixa plaça, provocant la mort de diverses persones. El tercer dels objectius fou el dipòsit de municions situat al costat de l'antic hospital, la bomba però va caure a la Plaça de Sant Antoni provocant alguns morts i ferits importants. El Registre Civil té l'entrada de 15 defuncions pertanyents al dia 5 d'abril.

BOMBARDEIG DEL 30 DE NOVEMBRE DE 1938 (12:30H)

El segon bombardeig data del 30 de novembre del mateix any. Segons el comunicat de guerra d'aquest dia deu "Junkers" bombardegen Tàrraga, destruint nombrosos edificis. L'exèrcit republicà destina 200 homes i material per al desenrunament de les cases esfondrades. Els registres de defuncions pertanyents a aquest dia ens informen de 9 persones mortes.

BOMBARDEIG EL 21 DE DESEMBRE (17H)

El bombardeig sobre Tàrraga fou d'una gran intensitat, més de 50 edificis es van veure afectats. Al Registre Parroquial hi consten 6 víctimes, tot i que els informes de la Junta de Defensa Passiva de Catalunya parlen de 7 morts dels quals 3 són criatures i 14 ferits. Cal apuntar la destrucció d'un gran nombre de cases dels carrers de Sant Roc, Urgell, Major, la Font, Segle XX, Carme i la Plaça dels Albers. En aquest atac, una de les bombes entra pel cimbori i cau dins l'església parroquial, però sortosament no esclata. De la sessió extraordinària convocada per l'Ajuntament de Tàrraga, cal remarcar les paraules del regidor Norbert Orobitg, que *"es sent dolorit pel criminal bombardeig, més intens el d'avui que el d'altres dies, doncs s'ha pogut comprovar que no és objectiu militar el que es persegueix, doncs els llocs atacats no ho són, ja que són tant sols d'atac a la població civil per la desmoralització"* (extret de les actes del Ple de l'Ajuntament de Tàrraga)

Raval del Carme de Tàrraga, gener de 1939.

BOMBARDEIG DEL 26 DE DESEMBRE

La ciutat pateix nous bombardejos al llarg de l'Avinguda de Catalunya i al carrer d'Urgell sense que es tingui constància de víctimes.

BOMBARDEIG 31 DE DESEMBRE DE 1938 (08:30H)

El dia 31 de desembre del 1938 Tàrraga torna a patir bombardejos. Les cases de la plaça de Sant Antoni, carrer de la Font, de les Sitges, d'Agoders i la fàbrica de filferro situada a l'actual carrer de Joan Maragall són les més afectades. Bona part del casc antic va quedar completament desfigurat. Aquest potser fou el més tràgic ja que una bomba va enrunar la casa del carrer de la Font 8, on es refugiaven 19 persones que hi moriren.

BOMBARDEIG 7 DE GENER DEL 1939

El centre històric de Tàrraga torna a ser víctima de les bombes, concretament el carrer i la Plaça Major. No es té constància del nombre de víctimes.

ELS REFUGIS

Un decret de la Generalitat de Catalunya amb data 11 d'agost de 1937, anunciava que a cada vila, poble o ciutat de Catalunya on fos necessari, s'havia de constituir una Junta de Defensa Passiva Local. Els objectius de la JDPL eren molt clars: informar la població com actuar davant dels atacs aeris i establir la construcció de refugis com a mesura de protecció més efectiva davant l'impossibilitat de disposar d'una defensa activa potent.

La Junta de Defensa Passiva de Tàrraga s'activa poc després del primer bombardeig sobre la ciutat, es mobilitzaran homes entre els 17 i 45 anys per a la construcció de refugis i tasques de fortificació. L'objectiu és que cada barri disposés de refugi essent el més important el del Pati. També se'n construeixen a la Plaça dels Escolapis, a l'Estació de Tren, i s'adequa com a refugi el Pou del Gel, amb entrada pel carrer de Buenos Aires. També s'utilitzen com a refugis els cups i cellers del casc antic de Tàrraga. Testimonis orals esmenten també el campanar de l'església de Santa Maria de l'Alba com a refugi.

Tàrraga va ser bombardejada un mínim de quatre vegades, deixant un nombre de víctimes mortals d'almenys 51 persones. Es fa difícil conèixer el nombre real de víctimes, ja que les fonts documentals són incomplertes. Només el bombardeig del 5 d'abril busca objectius militars: la resta és un atac indiscriminat contra la població per tal de desmoralitzar-la i escarmentar-la.

Passadís que connectava el pou del gel de Tàrraga amb el carrer de Buenos Aires.